

Exnr: 10 van 11 Exn

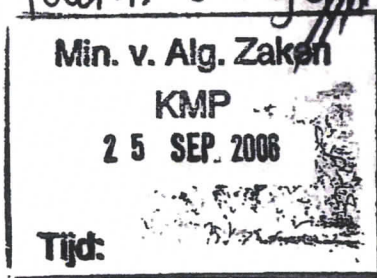
34

Ministerie van Defensie

Militaire Inlichtingen- en
Veiligheidsdienst
Kabinet van de Directeur

Defensie

idem: obgy 6765

Aan Vz en leden CVIN

Datum 22 september 2006
Ons kenmerk DIS2006020052
Onderwerp Dreiginginschatting operaties Nederlandse Krijgsmacht

Bezoekadres:
Frederikkazerne, Gebouw 32
van der Burchlaan 31
Postadres:
MPC 58 B
Postbus 20701
2500 ES Den Haag
www.defensie.nl

Hierbij bied ik U de CVIN-bijdrage van de MIVD aan met betrekking tot de dreiginginschatting van operaties waaraan de Nederlandse krijgsmacht deelneemt.

Directeur Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst,

Drs P.W.C.M. Cobelens
Generaal-majoor

Bijlage: 1

Bij beantwoording datum, ons kenmerk en onderwerp vermelden.

DIS2006019886

Bijdrage AAR / MIVD t.b.v. CVIN 22 september 2006

Landen

Afghanistan / Balkan / Irak / Libanon -UNTSO - Israel / Palestijnse Autoriteit / Soedan

Onderwerp

Dreiginginschatting operaties Nederlandse krijgsmacht

AFGHANISTAN

(SG) De situatie in Kabul is de afgelopen weken onveilig geworden. Na een relatief rustige periode is het aantal incidenten in Kabul nu weer stijgende. De situatie in Baghlan blijft ook na de overname door de Hongaren instabiel. In Zuid-Afghanistan neemt het aantal incidenten fors toe, waarbij de Taliban verliezen lijden, maar ook steeds professioneler optreden en een groeiende invloed op de bevolking uitoefenen. De veiligheidssituatie in de provincie Uruzgan wordt gekenmerkt door een aanhoudende dreiging van aanvallen van de Taliban.

(SG) De situatie in Kabul is de afgelopen weken opnieuw onveilig geworden. Na een relatief rustige periode neemt het aantal incidenten in Kabul nu weer toe. De meest spraakmakende incidenten betreffen een aantal zelfmoordaanslagen, voorafgegaan en gevolgd door een toenemende hoeveelheid meldingen, die duiden op een intensivering van het aantal aanslagen in de hoofdstad. De zelfmoordaanslag van 8 september, gericht tegen een US konvooi en gepleegd op één van de drukste punten van de stad, was daarbij de grootste aanslag tot dusver in de hoofdstad. Ook worden rondom de stad nog steeds zeer regelmatig opslagplaatsen van wapens, raketten en explosieven ontdekt. De zuid- en zuidoostkant van de stad zijn nog steeds gemakkelijk te benaderen door *Opposing Militant Forces* (OMF), die vanuit het aangrenzende berggebied met wapens en explosieven bevoorrad worden. De toegenomen dreiging kan niet los worden gezien van de algehele situatie in Afghanistan, die weinig verbetering vertoont, noch van de intentie van de oppositionele groeperingen om harder op te treden tegen de Afghaanse regering en de buitenlandse presentie in het land.

(SG) De situatie in Baghlan blijft instabiel. De hoofdweg tussen Pul-e Khumri en Kunduz is zeer regelmatig toneel van IED-aanslagen op ISAF-kolonnnes, VN-voertuigen en NGO's en ook in de afgelopen maand zijn er een drietal incidenten tegen ISAF konvooien ondervonden. In Baghlan is het Nederlandse commando over het daar gevestigde PRT inmiddels overgedragen aan de Hongaren. Tot 1 oktober as. resteert een afnemende NL presentie.

(SG) Op 1 augustus jl. heeft in de zuidelijke provinciën de transitie van OEF naar ISAF plaatsgevonden. De daaraan voorafgaande periode stond in het teken van de OEF operatie *Mountain Thrust*, die tot doel had om de Taliban invloed op de regio zo ver mogelijk te elimineren en zo ISAF in staat te stellen het accentop reconstructie-activiteiten te leggen. De gewenste effecten van *Mountain Thrust* zijn echter niet gehaald. Ook ISAF bevindt zich momenteel in een fase, waarbij nog steeds veel nadruk ligt op het militair terugdringen van de Taliban invloed. Deze is in de gehele zuidelijke regio als gevolg van haar offensieve acties toegenomen. In de zuidelijke provincies is daarom ook in de afgelopen periode een gestage stijging van gewelddadige incidenten waar te nemen. De meeste incidenten vonden plaats in het noorden van de provincie Helmand, het westen en zuiden van de provincie Zabul en in het westen van de provincie Kandahar. Van eind augustus tot medio september werd door ISAF / RC South de operatie Medusa uitgevoerd, die het oogmerk had om de groeiende Taliban-dreiging op de stad Kandahar te elimineren. Een deel van de Taliban-strijders gaat daarbij de confrontatie met ISAF aan. De strijdgroepen zijn bereid verliezen te incasseren, die overigens door een versnelde rekrutering weer worden aangevuld. Een ander deel van de (meer geroutineerde) strijders verdwijnt echter voordat het gevecht wordt aangegaan, en is in staat om buiten het ISAF zwaartepunt offensieve acties te ondernemen en een dreiging te vormen. Dit heeft zich vooral voorgedaan in Noord-Kandahar, waar een directe aanval plaatsvond op de door Nederlandse troepen bemande basis Martello. Ook is als gevolg van de verplaatsing van strijders door de gehele zuidelijke regio een toename van dreiging merkbaar op de verbindingsweg tussen Kandahar en Tarin Kowt. De incidenten van de afgelopen periode bevestigen het al langer bestaande beeld, dat de OMF steeds professioneler optreden en hun acties zowel tactisch als operationeel steeds beter coördineren. Dat de OMF daarbij hoge per-

sonele (alsook op logistiek gebied) verliezen lijden, wordt gecompenseerd door een groeiende invloed op de bevolking in die gebieden in Zuid Afghanistan, waar ISAF of de Coalitie geen presentie of activiteiten vertoont.

(SG) De veiligheidssituatie in de provincie Uruzgan wordt eveneens gekenmerkt door gebiedscontrole van de Taliban in die gebieden, waar van geen Coalitie of ISAF-presentie sprake is. Hoewel de medio juli uitgevoerde operatie *Perth* er toe heeft geleid dat de Taliban uit de directe omgeving van de Baluchi pas, noord van de hoofdstad Tarin Kowt is verdreven, zijn deze verliezen in de daaropvolgende weken opnieuw aangevuld. Ook in de districten Shah Wali Kot en Khas Uruzgan en in delen van het Chora district is er opnieuw sprake van een uitbreiding van de Taliban-invloed. Nederlands ISAF-personeel is daarbij in een aantal gevallen in gevechtscontact gekomen. Mede door de inzet van delen van de Nederlandse Task Force tijdens de operatie Medusa in de provincie Kandahar zijn door de Nederlandse Task Force in Uruzgan vooralsnog maar beperkte activiteiten ondernomen. Uitbreiding van de Nederlandse activiteiten in de provincie zullen tot een intensivering van de gevechtscontacten gaan leiden.

BALKAN

(SG) In het verleden is op de Balkan vooral Bosnië-Herzegovina een 'permissieve' omgeving gebleken voor organisaties die islamitisch-fundamentalistische waarden propageren. Sommige van deze groeperingen die sympathiseren met onder andere organisaties zoals al-Qa'ida

(SG) In het geval van terroristische acties op de Balkan worden burgers en locaties die geassocieerd worden met Nederland en andere landen die deelnemen aan de strijd tegen het internationaal terrorisme als mogelijk doelwit gezien. De terroristische dreiging in Bosnië-Herzegovina en Kosovo, waar Nederlandse militairen werkzaam zijn op het hoofdkwartier van KFOR en bij de *European Union Monitor Mission* (EUMM), wordt echter als relatief laag ingeschaald. Op basis van de huidige informatie is geen sprake van een concrete terroristische dreiging. Wel worden zowel in Bosnië-Herzegovina als in Kosovo internationale civiele en militaire locaties met enige regelmaat door verdachte elementen geobserveerd.

(SC) Op de autoriteiten in Bosnië-Herzegovina (maar die in Servië) wordt door de Internationale Gemeenschap (IG) nadruk gelegd op de onvoorwaardelijke medewerking van de verschillende lokale autoriteiten bij de aanhouding van, van oorlogsmisdaden verdachte personen (*Persons Indicted For War Crimes* - PIFWCs). Volgens diverse bronnen zouden de nog resterende PIFWCs, onder wie de voormalige Bosnisch-Servische president Karadzic en diens legerleider Mladic, beschermd worden door (Bosnisch-)Servische netwerken. Mocht het tot een aanhouding komen van Mladic en/of Karadzic, zal dit naar verwachting niet leiden tot grootschalige ongeregelheden.

(SC) Gewelddadige acties tegen internationaal personeel zijn tot op heden in Bosnië-Herzegovina uitgebleven. Met dergelijk incidenten moet echter rekening worden gehouden wanneer de vitale politieke en economische belangen van bevolkingsgroepen en hun elites daadwerkelijk door de IG bedreigd worden. Relatief kleinschalige (bom)incidenten komen regelmatig voor in met name Sarajevo en omgeving, waarbij de IG tot dusver geen (direct) doelwit is geweest. Over het algemeen houden dergelijke gebeurtenissen verband met (interne conflicten binnen) de georganiseerde misdaad.

(SC) In de onder internationaal bestuur gestelde Servische provincie Kosovo vormen politieke beroering en inter-etnische spanningen de grootste bedreiging voor de stabiliteit. De onderhandelingen over de uiteindelijke status van Kosovo bevinden zich in een beslissend stadium, waarbij de doelstellingen van de twee direct betrokken partijen onverenigbaar zijn. De door etnische Albanezen gedomineerde autoriteiten van Kosovo dringen aan op spoedige en onvoorwaardelijke onafhankelijkheid, terwijl de Servische regering aanspraak blijft maken op soevereiniteit over Kosovo. Verwacht wordt dat uitstel of stagnatie van het onderhandelingsproces inzake onafhankelijkheid voor Kosovo zal leiden tot een toename van (tegen de IG gerichte) incidenten vanuit etnisch-Albanese hoek.

(SC) De aanwezigheid in Kosovo van gewapende paramilitaire netwerken, vaak gelieerd aan nationalistische politieke partijen, blijft een punt van zorg. (Bom)aanslagen door parallelle structuren vormen een voortdurende bedreiging voor de veiligheidssituatie. Hierbij moet met name worden gedacht aan etnisch-Albanese groeperingen, doorgaans gelieerd aan oude structuren van het 'Kosovo Bevrijdingsleger' (UCK), die in staat zijn in korte tijd hun ondergrondse netwerken te mobiliseren. Gesignaleerde versterkingen van georganiseerde Servische structuren hebben primair een defensief karakter. De kans op nieuwe geweldsuitbarstingen in Kosovo blijft al met al relatief hoog.

IRAK

(SG) Sinds eind juni is het geweldsniveau in Bagdad aanmerkelijk gestegen. Begin augustus zijn Iraakse en internationale troepen in de stad een operatie ("Eendrachtig Voorwaarts") begonnen om met name het oploeiende sektarische geweld te doen stoppen. Hoewel het geweldsniveau in de centrale wijken, waar de operatie is afgerond, tijdelijk is afgenomen, is het geweldsniveau in de buitenwijken juist gestegen. Dit heeft zich onder andere geuit in een opvallende toename van beschietingen van kamp Rustamiya in het zuidoostelijk deel van de stad. Overigens lijkt het geweld zich de laatste week weer meer te concentreren op het centrum van de stad. Waarschijnlijk poogt het verzet het initiatief weer in handen te krijgen.

(SG) De sektarische tegenstellingen en het hieruit voortvloeiende geweld zullen aanhouden. Het sektarische geweld heeft inmiddels een routineus karakter gekregen. Het kennelijke onvermogen van de autoriteiten dit te beteugelen ondermijnt hun gezag. Bovendien heeft de Iraakse regering (en vooral de bevolking) ook nog in toenemende mate te stellen met een groot aantal militieën en criminele bendes die onderling strijd voeren en zich niet zonder slag of stoot zullen laten ontwapenen.

LIBANON / UNTSO / ISRAËL

(SG) Op basis van VN-Veilighedsraadresolutie 1701 ontplooit Libanon gestaag zijn strijdkrachten (*Lebanese Armed Forces*, LAF) in Zuid-Libanon, om tezamen met de internationale troepenmacht UNIFIL, het gebied te stabiliseren. Inmiddels heeft het LAF 10.000 man in het zuiden van Libanon aanwezig. De sterkte van het 'nieuwe' UNIFIL nadert dezer dagen de (minimale) sterkte van 5.000 man. De beoogde uiteindelijke sterkte bedraagt 15.000 man, waarvoor nu ook VR China 1.000 man heeft toegezegd. Een tweede en laatste grote troepenversterking is voorzien voor midden oktober. Frankrijk, als bevelvoerende natie, heeft benadrukt dat UNIFIL opereert volgens een overeenkomst van alle partijen, inclusief de Libanese Hezbollah. Over de ontwapening van Hezbollah doet de Franse regering geen uitspraken, maar verwezen wordt naar de jongste verklaring van de SGVN. Intussen verleent UNIFIL steun aan de LAF bij het tegengaan van wapensmokkel over de grenzen en via de luchthaven van Beiroet.

(SG) Het standpunt van de (SG)VN is dat de ontwapening van Hezbollah, alsook van overige militieën in Libanon, in een nationaal politiek proces dient plaats te vinden. Hierbij moet de Libanese regering (waarvan Hezbollah deel uitmaakt) de dominante legitieme autoriteit zijn. Hezbollah-leider Nasrallah aanvaardt de rol van de regering. Dit geldt ook voor het mandaat van de VN-troepen (alsook van het LAF), zolang deze niet uit zijn op de ontwapening van zijn organisatie. De praktijk op dit moment is dat het LAF niet actief zoekt naar wapens van Hezbollah, maar wel wapens in beslag neemt indien zij hierop stuit. De Libanese regering heeft besloten dat Hezbollah-strijders in de geplande bufferzone tussen de Litani en de Israëlische grens hun wapens niet hoeven in te leveren. Zij stelt dat het voldoende is dat Hezbollah-strijders hun wapens opbergen en dat alle illegale militaire steunpunten worden ontmanteld.

(SG) Het ziet er maar uit dat de grenscontrole met Syrië in Libanese handen zal blijven. Het LAF heeft zijn presentie aan de grens met Syrië versterkt en Syrië heeft - de VN - zijn ondersteuning van de grensbewaking toegezegd. Libanon stelt belang in beperkte buitenlandse assistentie in de vorm van specialistische waarnemingstechnieken (JAV's, patrouillevluchten), maar Syrië is faliekant tegen deze internationale betrokkenheid. Het ziet er niet naar uit dat Libanon de toch al gespannen verhouding met Syrië zal laten escaleren.

(SG) Israël volgt de (opbouw van de) gecombineerde militaire presentie van de VN en de LAF nauwkeurig. De Israëlische defensieleiding heeft aangekondigd de terugtrekking van het IDF uit Zuid-Libanon eind deze week af te sluiten. Israël heeft op 6 september jl. aangegeven de zeeblokkade van Libanon met onmiddellijke ingang te beëindigen. Israël houdt zich hoe dan ook het recht voor om militaire acties uit te blijven voeren in Libanon. Gedacht moet worden aan luchtbombardementen of commando-operaties om Hezbollah-kaderleden (bij voorkeur Nasrallah) te elimineren (*targeted killing*), of nieuwe wapentransporten voor Hezbollah te onderbreken. Het staat vast dat Israël zijn verkenningvluchten over Libanees grondgebied voortzet. Deze vluchten worden overigens door Libanon als schending van haar luchtruim bestempeld.

(SG) In dit stadium streeft geen van de betrokken partijen naar het oplaaien van het geweld. Er zijn geen indicaties voor een expliciet tegen Nederlandse belangen / Nederlandse UNTSO-waarnemers gerichte dreiging.

PALESTIJNSE AUTORITEIT

(SG) Met de aankondiging door PA-president Abbas en Hamaspremier Haniyeh over de vorming van een 'regering van nationale eenheid', is een nieuwe situatie ontstaan. In de komende weken zullen de details, zoals de verdeling van de ministersposten en de precieze inhoud van het regeringsprogramma, nader worden uitgewerkt. De inhoud van de regeringsverklaring is van cruciaal belang, omdat de huidige stilstand van het vredesproces samenhangt met de onwil van Hamas om tegemoet te komen aan drie eisen van Israël en de IG. Het betreft de erkenning van de staat Israël, het afzweren van geweld tegen Israël en het aanvaarden van de eerder afgesloten overeenkomsten. De IG heeft daarom de reguliere financiële steun al maanden opgeschort, terwijl Israël weigert met Palestijnse functionarissen te onderhandelen. Wel heeft de EU aangekondigd (oriënterend) overleg met de nieuwe regering te willen aangaan.

(SG) Naar voren komt dat Hamas de drie voornoemde eisen (vooralsnog) niet volledig zal inwilligen. Er lijkt sprake van *impliciete* erkenning van de staat Israël (binnen de grenzen van 1967) en van een staakt-het-vuren voor langere tijd ("*hudna*"). Voorts duiden het ondertekende akkoord en de Palestijnse verklaringen nadien erop, dat de competenties van de regering worden verdeeld, waarbij PLO-vertegenwoordigers verantwoordelijk zullen zijn voor 'het buitenland'. Probleem blijft dat eventueel bereikte overeenkomsten aansluitend moeten worden goedgekeurd door het Palestijnse parlement, dat door Hamas wordt gedomineerd. Naar verwachting zal de IG bij (consultatie in het voortraject van) de Palestijnse regeringsverklaring druk uitoefenen om teksten in de door de IG gewenste zin aan te passen. Voornaamste instrument hierbij blijft de financiële houdgreep waar de IG de Palestijnse regering in heeft.

(SG) Tenslotte is het opmerkelijk dat een prominente leider van de Hamaspartijorganisatie, de oppositionele radicaal Meshal, gevestigd in Damascus, zich van commentaar op jongste ontwikkelingen onthoudt. Het overleg van een speciale gezant van president Abbas in Damascus met Meshal lijkt hier niet los van te zien. Het is echter niet uit te sluiten dat Meshal zich uiteindelijk aan niets gelegen zal laten liggen. In dat geval is zelfs denkbaar dat hij onder de radicale elementen een (zelfmoord) actie tegen Israël zal instigeren om het jongste proces te blokkeren.

SUDAN

(O) De ontwikkelingen in Sudan blijven een gemengd beeld vertonen. Vreedzame vorderingen contrasteren met verslechtingen in de veiligheidssituatie en met de dramatische gevolgen hiervan op het humanitaire vlak. Dit is met name het geval in Darfur, waar *het Darfur Peace Agreement* (DPA), welke afgelopen mei werd ondertekend door de regering en één van de hier actieve gewapende groeperingen, op sterven na dood is. Het Sudanese regeringsleger, gesteund door haar militie-instrument, heeft sinds eind augustus offensieve acties gestart tegen verschillende groeperingen die het DPA niet hebben willen ondertekenen.

(SC) Dezeer dagen buigt de *Peace and Security Council* (PSC) van de Afrikaanse Unie zich in New York en marge van de AVVN over de verlenging van het mandaat van de Afrikaanse Unie (AU) missie

AMIS in Darfur. Het mandaat van deze missie loopt af op 30 september as., waarbij de Sudanese autoriteiten vooralsnog vasthouden aan hun weigering om deze missie over te laten gaan naar de VN. VNVR resolutie 1706 van 30 augustus, die de lopende missie UNMIS mandateert om haar activiteiten uit te breiden naar Darfur, is door Khartoum dan ook in scherpe bewoordingen verworpen. Men heeft te kennen gegeven geen instemming te zullen verlenen met een VN missie in Darfur, waartoe de resolutie verzoekt.

(SC) Naar het zich laat aanzien zal de PSC besluiten om het mandaat van AMIS te verlengen, en wel tot het einde van dit jaar. Voor de veiligheid en stabiliteit in Darfur zal dit echter weinig verschil uitmaken. AMIS is en blijft een waarnemingsmissie met een beperkt mandaat en beperkte middelen. De missie is, naast organisatorische tekortkomingen, door bruto optreden van zowel het regeringsleger als verschillende gewapende groeperingen, goeddeels naar de zijlijn gedrongen. Naar verwachting zal Khartoum in de komende maanden trachten op haar geheel eigen wijze de toestand in Darfur onder haar controle te brengen en hiermee de IG voor een fait accompli te stellen. De gevolgen van deze handelingen zullen zonder twijfel wederom dramatisch zijn,

(SC) De uitvoering van het *Comprehensive Peace Agreement* (CPA) met het Zuiden vordert op hoofdlijnen gestaag, maar vertoont toch een gebrek aan vooruitgang op een aantal cruciale punten. Zo is er nog steeds onduidelijkheid over het functioneren van de *National Petroleum Commission* welke moet toezien op de verdeling van de olie-opbrengsten conform het CPA, en is er weinig voortvarendheid bij het vaststellen van de exacte noord-zuid grens. Daarnaast wordt het geschil over de uitspraak van de Abyei Boundary Commission (een olierijk gebied, waar deze commissie een voor het Zuiden voordelig uitvallende uitspraak heeft gedaan, die door Khartoum niet wordt geaccepteerd) op de lange baan geschoven. De terugtrekking van het regeringsleger uit zuid Sudan wordt conform het CPA uitgevoerd, maar de vorming van de *Joint Integrated Units* verloopt zeer gebrekkig. Ook is er weinig vordering in de ontmanteling, danwel het opnemen in het regeringsleger of het SPLA, van de tientallen, voorheen aan Khartoum gelieerde, zuidelijke militia's. Toch laat het veiligheidsbeeld in het zuiden nog steeds geen grote verslechtering zien. Incidenten betreffen gewoonlijk lokale geschillen zonder verdere uitstraling. Wel lijkt Khartoum zich zeer weinig in te spannen om het voortbestaan van Sudan als eenheidsstaat voor het zuiden aantrekkelijk te maken. Met het voortschrijden van de tijd wordt hierdoor een toekomstig onafhankelijk Zuid Sudan alleen maar waarschijnlijker.

(SC) De veiligheidssituatie in zowel het uiterste zuiden van Sudan als in noord Uganda is beduidend verbeterd sinds de start van de door zuid-Sudan bemiddelde onderhandelingen tussen de Ugandese regering en het *Lord's Resistance Army* (LRA). De overeenkomst over het staken der vijandelijkheden zolang de onderhandelingen voortduren, wordt door beide zijden gerespecteerd. Op 19 september jl. liep de termijn af waarbinnen het LRA, inclusief haar topleiding, zich had moeten melden bij een tweetal verzamelplaatsen. Enige honderden strijders zijn hier inmiddels verschenen, maar nog niet Jospeh Kony en zijn tweede man Vincent Otti. Kenmerkend voor het verloop van de onderhandelingen tot nu toe, wordt van beide kanten gesteld dat dit geen breekpunt mag zijn. In het gunstige geval krijgt het vermijden van breekpunten een eigen en onomkeerbare dynamiek, maar voorlopig is het onderhandelingsproces nog fragiel. Bij een positieve afloop van de onderhandelingen zullen Kony en de andere drie overlevende topleiders van het LRA, die zijn aangeklaagd bij het Internationaal Strafhof, waarschijnlijk goede kansen hebben om in plaats van een rechtsgang in Den Haag een traditioneel verzoeningsproces te doorlopen.